

“Türk Milleti” Adına Karar Veren

DANIŞTAY BAŐKANLIĐI’ NA

ANKARA

Yürütmenin Durdurulması İstemlidir

DAVACI _____ :Eğitim ve Bilim İŐgörenleri Sendikası (**EĞİTİM-İŐ**)
Ataç 2 Sokak 43/4 Kızılay – ANKARA

VEKİLLERİ _____ :Av.Tansu BATUR & Av.Jale KURAL & Burak SABUNCU
Konur 2 Sok. 52/6 Kızılay-ANKARA

DAVALI _____ : Milli Eğitim Bakanlığı – ANKARA

YAYIN TARİHİ _____ : 08.10.2013

KONU _____ :08.10.2013 tarih ve 28789 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1nci maddesinin öncelikle yürütmesinin durdurulması, dosya tekemmül ettiğinde iptali talebinden ibarettir.

AÇIKLAMALAR

DAVANIN ÖZÜ:

08.10.2013 tarih ve 28789 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1 nci maddesi ile Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin 12. Maddesinde yer alan "Öğrenci Andını" kaldırılmıştır. Anayasanın öngördüğü yurttaş olma bilinci ve vatandaşlık temelinde bütünleştirici vurgular içeren bu ulusal kardeşlik ritüelininkaldırılması hukuka aykırıdır. Davalı idarenin öğrenci andında geçen Türk vurgusunun bir ırkı ifade ettiği kabulüyle okullarda ulusal and okunması uygulamasını kaldırması milyonlarca yurttaş derinden incitmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Ulus Devleti'nin mayasını, özünü oluşturan Türklük vurgusu bir "ırkı" ifade etmemektedir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Büyük Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün bütün dünyanın faşist ırk milliyetçiliğine teslim olduğu dönemde ırkçılığı mutlak bir kararlılıkla reddettiği tarihi belge ve hukuki metinlerle sabitken, aynı dönemde uygulamaya sokulan ulusal kardeşlik ritüelinin ırkçı vurgular içerdiği iddiasına itibar edilmesi mümkün değildir. Bu mantığa göre "Türk Milleti Adına" hüküm kuran Türk yargısının bütün kararları da "ırkçı bakış açısı" nın izlerini taşımaktadır. Bu ortak kültür birliğine dayalı Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kurucu iradesi ve özülle çelişen bu çarpık bakış açısını kabul görmemesi gerektiği kanısındayız. Andımız uygulamasının başladığı Cumhuriyet'in ilk yıllarında Türk ırkçılığına bakış açısını gözler önüne sermek adını kısa bir alıntı yapmayı uygun buluyoruz:

Atatürk'e göre Misak-ı Milli sınırlarındaki etnik ayrılığı öne çıkarmak birkaç düşman aleti beyinsiz, mürteciden başka hiçbir millet ferdi üzerinde üzüntüden başka bir tesir bırakmamıştır ve bunlar geçmişteki baskı devirlerinin kalıntısı yanlış adlandırmalardır. Ortak mazi, tarih, ahlak ve hukuk Türk milletini biraraya getiren değerlerdir. (İsmet Giritli, Atatürk Araştırma Dergisi, Sayı 38, Cilt: XIII, Temmuz 1997)

Afet İnan'ın Medeni Bilgiler isimli kitabında Atatürk millet tanımını vermiş ve bu tanımın içine ırk ve etnik köken, din gibi hususları katmamıştır.

Avrupa menşeli "üstün ırk, aşağı ırk" nazariyeleri 19. yüzyıl Avrupasında yaygındı. Atatürkçü görüşe göre Türk milleti 1924 Anayasası'nda tanımlıdır. Bu tanımda ırk ve din reddedilir. Bu tanımda "Türkiye ahalisine, din ve ırk farkı gözetilmeksizin vatandaşlık itibarıyla Türk denilir" denmektedir.

1941 yılları arasında liselerde okutulan dört ciltlik Türk Tarih Tezi kitabında Türk toplumunun ırkçı, dinci, etnik ayrımcı ve benzeri farklılıkların öne çıkarılarak tanımlanmasına karşı çıkar. Onun yerine Ne mutlu Türküm Diyene anlayışını ortaya koyar. (Atatürk Düşüncesi, Reşat Kaynar, Necdet Sakaoğlu, Milli Eğitim, 1996, İstanbul)

Kaynak : wikipedia

"...Öğrenci andının geleceğimizin teminatı olan çocuklarımıza okutulmasının ayrımcılık, ırkçılık, eşitsizlikle bir ilgisinin olduğu söylenemez. Türk Dil Kurumu'nun yayınladığı Güncel Türkçe Sözlük'te yer alan ve yaygın olarak kullanılan tanıma göre Türk kelimesinin anlamı, irki bir içerik ve ayrıcalık içermemekte; bunun aksine 'Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yaşayan halk ve bu halktan olan kimse' ifadesiyle birleştirici ve bütünleştirici yönünü açığa çıkarmaktadır. 'Ne mutlu Türküm diyene' ifadesi ve buna benzer ifadeler, Türk ırkından başka ırkları yok sayan, bir ırkı yüceltmeye yarayan ırk ayrımcılığına dayalı söylemler değil, tam tersine ülkede yaşayan herkesi eşit oranda kapsayan ve herkesin mutluluğunu amaçlayan ifadelerdir..."

Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı - 2009

öööö

"...Anayasamızın başlangıç kısmında ve 1739 sayılı Yasada belirtilen amaçlar doğrultusunda, Türk Devletini ve Milletini ebediyete kadar yaşatacak, çağdaş uygarlığın ve medeniyetin ortağı ve öncüsü yapacak, toplumun ve kişilerin refah, huzur ve mutluluğunu sağlayacak yeni nesillerin yetiştirilmesi milli eğitim sistemimizin temel amacıdır. Ülkemizin geleceği olan yeni nesillerin Anayasamızda ve 1739 sayılı Yasada yer alan amaçlar doğrultusunda yetiştirilmelerine ve yeni nesillere Türk Devletinin ve milletinin bir ferdi olma onurunu duymaya ve hazzını yaşatmaya yönelik, Anayasamızda ve Yasalarımızda yer alan ifadelerden oluşan dava konusu öğrenci andında dayanağı Anayasa ve Yasa maddelerine aykırılık bulunmamaktadır. Her ne kadar davacı tarafından, öğrenci andının bir ırkı esas aldığı, zorla okutulduğu iddialarına yer verilmiş ise de; "Türk" kelimesi bir ırkın değil, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yaşayan dili, ırkı, rengi, cinsiyeti, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi ne olursa olsun tüm vatandaşların bir araya gelerek oluşturdukları ve herkesi kapsayan ve kucaklayan milletin ortak adı olup, aksi yöndeki davacı iddialarına itibar edilmemiştir. Nitekim Anayasamızda bu hususun vurgulanması bakımından, Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkesin herhangi bir ayırma tabi tutulmaksızın Türk olduğu belirtilmiştir..."

DANIŞTAY 8. DAİRESİ - 2009/6614 E, 2011/982 K

HUKUKA AYKIRILIK ve İPTAL NEDENLERİ

"Öğrenci Andı" Dayanağını Anayasa, Türk Milli Eğitiminin Amaç ve Niteliklerinin Belirlendiği Kanun ve Yönetmeliklerden Almaktadır.

Anayasanın "Başlangıç" bölümünde ;

Türk Vatanı ve Milletinin ebedî varlığını ve Yüce Türk Devletinin bölünmez bütünlüğünü belirleyen bu Anayasa, Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu, ölümsüz önder ve eşsiz kahraman Atatürk'ün belirlediği milliyetçilik anlayışı ve O'nun inkılâp ve ilkeleri doğrultusunda;...**(Değişik: 3.10.2001-4709/1 md.)**Hiçbir faaliyetin Türk millî menfaatlerinin, Türk varlığının, Devleti ve ülkesiyle bölünmezliği esasının, Türklüğün tarihî ve manevî değerlerinin, Atatürk milliyetçiliği, ilke ve inkılâpları ve medeniyetçiliğinin karşısında korunma göremeyeceği ve lâiklik ilkesinin gereği olarak kutsal din duygularının, Devlet işlerine ve politikaya kesinlikle karıştırılmayacağı;...Topluca Türk vatandaşlarının millî gurur ve iftiharlarda, millî sevinç ve kederlerde, millî varlığa karşı hak ve ödevlerde, nimet ve külfetlerde ve millet hayatının her türlü tecellisinde ortak olduğu, birbirinin hak ve hürriyetlerine kesin saygı, karşılıklı içten sevgi ve kardeşlik duygularıyla ve "Yurtta sulh, cihanda sulh" arzu ve inancı içinde, huzurlu bir hayat talebine hakları bulunduğu;

2. maddesinde;

MADDE 2. Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk Devletidir.

10. maddesinde;

Madde 10. Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

66. maddesinde;

MADDE 66. Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür.

şeklinde yer alan esaslar doğrultusunda Türk Devleti, ırk ayırımına dayanmayan eşit yurttaşlık, Atatürk ilke ve devrimleri ile Atatürk milliyetçiliğini benimsemiş, milli sevinç ve kederde ortak kardeşlik duygularıyla bütünleşmiş fertlerin etrafında toplandığı değerler üzerine inşa edilmiştir.Bununla birlikte Türk Milli Eğitiminin temel esaslarının belirlendiği Milli Eğitim Temel Kanununun 2. maddesinde;

I – Genel amaçlar:

Madde 2 – Türk Milli Eğitiminin genel amacı,Türk Milletinin bütün fertlerini,

1. (Değişik: 16/6/1983 - 2842/1 md.) Atatürk inkılâp ve ilkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan, insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;

2. Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına

saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;

3. İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak;

Böylece bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan milli birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır.

ifadesiyle Türk Milli Eğitiminin amaçları ortaya konmuş,10. maddesinde de;

VII – Atatürk İnkılap ve İlkeleri ve Atatürk Milliyetçiliği:

Madde 10 – (Değişik: 16/6/1983 - 2842/2 md.)

Eğitim sistemimizin her derece ve türü ile ilgili ders programlarının hazırlanıp uygulanmasında ve her türlü eğitim faaliyetlerinde Atatürk inkılap ve ilkeleri ve Anayasada ifadesini bulmuş olan Atatürk milliyetçiliği temel olarak alınır. Milli ahlak ve milli kültürün bozulup yozlaşmadan kendimize has şekli ile evrensel kültür içinde korunup geliştirilmesine ve öğretilmesine önem verilir.

Milli birlik ve bütünlüğün temel unsurlarından biri olarak Türk dilinin, eğitimin her kademesinde, özellikleri bozulmadan ve aşırılığa kaçılmadan öğretilmesine önem verilir; çağdaş eğitim ve bilim dili halinde zenginleşmesine çalışılır ve bu maksatla Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ile işbirliği yapılarak Mili Eğitim Bakanlığınca gereken tedbirler alınır.

şeklinde yer verilen ilkeler temelinde benliğini bulmuştur. Yine aynı kanunun 3. maddesinde;

Madde 3 – Türk eğitim ve öğretim sistemi, bu genel amaçları gerçekleştirecek şekilde düzenlenir ve çeşitli derece ve türdeki eğitim kurumlarının özel amaçları, genel amaçlara ve aşağıda sıralanan temel ilkelere uygun olarak tespit edilir.

ifadesiyle, Türk eğitim ve öğretim sisteminin bütünüyle, Atatürk milliyetçiliğinin bilincine varmış, eşit yurttaşlık ruhunu benimsemiş bireyler yetiştirme amacına hizmet eder şekilde düzenlenmesi zorunluluğu vurgulanmaktadır. Bu kapsamda Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin 12. maddesinde;

Öğrenci Andı

Madde 12 –(Değişik: 21/07/2012 - 28360 RG) İlkokullarda öğrenciler, her gün dersler başlamadan önce öğretmenlerin gözetiminde topluca aşağıdaki "Öğrenci Andı" nı söylerler.

"Türküme, doğruyum, çalışkanım,

İlkem; küçüklerimi korumak, büyüklerimi saymak, yurdumu, milletimi özümden çok sevmektir.

Ülküm; yükselmek, ileri gitmektir.

Ey Büyük Atatürk! Açtığın yolda, gösterdiğin hedefe durmadan yürüyeceğime ant içerim.

Varlığım Türk varlığına armağan olsun.

Ne mutlu Türküme diyene!"

Yabancı uyruklu öğrencilerin "Öğrenci Andı"nı söyleme zorunluluğu yoktur.

ifadeleriyle yerini bulan Öğrenci Andının, anayasa ve yasalarda belirlenen Türk Eğitim sisteminin amaç ve ilkelerine uygun bireyler yetiştirmek görevine hizmet ettiği kuşkusuzdur.

Danıştay'a Göre Öğrenci Andı ; Yeni Nesillerin Anayasamızda ve 1739 Sayılı Yasada Yer Alan Amaçlar Doğrultusunda Yetiştirilmelerine ve Yeni Nesillere Türk Devletinin Ve Milletinin Bir Ferdi Olma Onurunu Duymaya ve Hazzını Yaşatmaya Yönelik, Anayasamızda ve Yasalarımızda Yer Alan Hukuka Uygun İfadelerden Oluşmaktadır.

Öğrenci Andının ırkçı ifadeler içerdiği gerekçesiyle iptalinin talep edildiği davada Danıştay;

"...Anayasamızın başlangıç kısmında ve 1739 sayılı Yasada belirtilen amaçlar doğrultusunda, Türk Devletini ve Milletini ebediyete kadar yaşatacak, çağdaş uygarlığın ve medeniyetin ortağı ve öncüsü yapacak, toplumun ve kişilerin refah, huzur ve mutluluğunu sağlayacak yeni nesillerin yetiştirilmesi milli eğitim sistemimizin temel amacıdır. Ülkemizin geleceği olan yeni nesillerin Anayasamızda ve 1739 sayılı Yasada yer alan amaçlar doğrultusunda yetiştirilmelerine ve yeni nesillere Türk Devletinin ve milletinin bir ferdi olma onurunu duymaya ve hazzını yaşatmaya yönelik, Anayasamızda ve Yasalarımızda yer alan ifadelerden oluşan dava konusu öğrenci andında dayanağı Anayasa ve Yasa maddelerine aykırılık bulunmamaktadır. Her ne kadar davacı tarafından, öğrenci andının bir ırkı esas aldığı, zorla okutulduğu iddialarına yer verilmiş ise de; "Türk" kelimesi bir ırkın değil, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yaşayan dili, ırkı, rengi, cinsiyeti, siyasi düşüncesi, felsefi inancı, dini, mezhebi ne olursa olsun tüm vatandaşların bir araya gelerek oluşturdukları ve herkesi kapsayan ve kucaklayan milletin ortak adı olup, aksi yöndeki davacı iddialarına itibar edilmemiştir. Nitekim Anayasamızda bu hususun vurgulanması bakımından, Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkesin herhangi bir ayırma tabii tutulmaksızın Türk olduğu belirtilmiştir..."

görüşü ile Öğrenci Andının, ırkçı söylemlerden uzak olduğu, Atatürk milliyetçiliğini benimsemiş, eşit vatandaşlık bilincine sahip bireyler yetiştirilmesi adına gerekli olduğu yönünde karar vermiştir. **(Danıştay 8. Daire 2009/6614 E. ve 2011/982 K.)** Bahsi geçen davada davalı Milli Eğitim Bakanlığı' da öğrenci andının varlığının gerekliliğini;

"...Öğrenci andının geleceğimizin teminatı olan çocuklarımıza okutulmasının ayrımcılık, ırkçılık, eşitsizlikle bir ilgisinin olduğu söylenemez. Türk Dil Kurumu'nun yayınladığı Güncel Türkçe Sözlük'te yer alan ve yaygın olarak kullanılan tanıma göre Türk kelimesinin anlamı, ırki bir içerik ve ayrıcalık içermemekte; bunun aksine 'Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yaşayan halk ve bu halktan olan kimse' ifadesiyle birleştirici ve bütünlleştirici yönünü açığa çıkarmaktadır. 'Ne mutlu Türküm diyene' ifadesi ve buna benzer ifadeler, Türk ırkından başka ırkları yok sayan, bir ırkı yüceltmeye yarayan ırk ayrımcılığına dayalı söylemler değil, tam tersine ülkede yaşayan herkesi eşit oranda kapsayan ve herkesin mutluluğunu amaçlayan ifadelerdir..."

ifadeleriyle savunmuştur. 2009 yılında Öğrenci Andının gerekliliğini savunan Bakanlık bugün tam tersi görüşleri ileri sürmektedir.

Dava Konusu Düzenleme Kamu Yararı İlkesi Yani "Amaç" Unsuru Bakımından Sakattır.

İdari işlemlerin unsurları bakımından idari yargı denetimine tabi olduğu açık olup, bu unsurlarda sakatlık olması halinde iptal edileceği kuşkusuzdur. İdari işlemlerin tamamında diğer unsurların varlığı ile birlikte kamu yararına uygun olma ilkesiyle ifade edilen "amaç" unsurunun varlığı aranacaktır. Öğrenci Andının kaldırılmasında nasıl bir kamu yararının bulunduğu davalı idare tarafından açıklanmalıdır.

SONUÇ ve İSTEM : Yukarıda arz ve izah edilen nedenler ve mahkemenizce resen gözetilecek hususlar dikkate alınarak;

08.10.2013 tarih ve 28789 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 1. maddesinin savunma alınıncaya ve sonrasında esas hakkında karar verilmeye kadar öncelikle yürütmesinin durdurulmasına ve sonrasında iptaline, cevap süresinin kısaltılmasına, yargılama giderleri ve vekalet ücretinin davalı idareye yükletilmesine karar verilmesini saygılarımızla arz ve talep ederiz. 11.11.2013

**Davacı EĞİTİM-İŞ Sendikası
Vekilleri**

Av. Tansu BATUR

Av. Jale KURAL

Av. Burak SABUNCU

EKLER :

1. O. vek. örneği.
2. Dava konusu düzenleme metni.